

Η Ευρυζωνικοποίηση φέρνει τη Σύγκλιση (των κόσμων των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής, και των ΜΜΕ)

Ομιλία του Καθηγητή Νικήτα Αλεξανδρίδη, Προέδρου της ΕΕΤΤ,
στο Συνέδριο της InfoCom, Αθήνα 2/10/2007

Κατ' αρχάς θέλω να ευχαριστήσω του διοργανωτές της InfoCom2007 για την τιμή που μου έκαναν να με καλέσουν να προλογίσω αυτήν την ενότητα.

Κυρίες και κύριοι,

Ο τίτλος της απογευματινής ενότητας σήμερα περιέχει τις λέξεις «ανταγωνισμός» και «σύγκλιση». Στη σύντομη εισαγωγή μου, θα μιλήσω πρώτα για την **ανταγωνιστικότητα που βοηθάει στην ευρυζωνικοποίηση**, η οποία με τη σειρά της φέρνει την σύγκλιση. Θα αναφερθώ στην ανάγκη ανάπτυξης **«δικτύων πρόσβασης επόμενης γενιάς»**, που αποτελούν βασική προϋπόθεση για την σύγκλιση υπηρεσιών και εφαρμογών. Θα αναδείξω μερικές επιπτώσεις και προκλήσεις που η σύγκλιση παρουσιάζει για τον Ρυθμιστή και, θα κλείσω με μερικά συμπεράσματα.

1) ΕΕΤΤ και ανταγωνιστικότητα

Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να τονίσω σε σας τον σημαντικό ρόλο που καλείται να παίξει η ΕΕΤΤ, τόσο **ως Ρυθμιστής** της αγοράς των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (όπου εφαρμόζει την εθνική και κοινοτική νομοθεσία ex ante, ώστε να προλαμβάνει την εμφάνιση δυσμενών καταστάσεων στην αγορά), όσο και **ως Επιτροπή Ανταγωνισμού** αυτής της αγοράς (όπου εφαρμόζει το δίκαιο του ανταγωνισμού ex post και επιβάλλει τις ανάλογες κυρώσεις ώστε να διορθώνονται παραβατικές πρακτικές εταιρειών που παρακωλύουν τον ανταγωνισμό και συνεπώς τα συμφέροντα του καταναλωτή).

Η ουσιαστική απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που ξεκίνησε με την ψήφιση του Ν.3431/2006 και συνεχίστηκε με την έκδοση των αναγκαίων κανονιστικών αποφάσεων της ΕΕΤΤ, ήδη αποδίδει καρπούς, προς όφελος των καταναλωτών, των επιχειρήσεων και της οικονομίας. Και θέλω να τονίσω ότι είμαστε ιδιαίτερα ευτυχείς για το γεγονός ότι η διαμόρφωση όλων αυτών των σημαντικών κανονιστικών κειμένων έγινε σε πνεύμα συνεργασίας ανάμεσα σε όλες τις επιχειρήσεις του κλάδου, μετά από αλληπάλληλες και εξαντλητικές μας διαβουλεύσεις.

Η ενδυνάμωση του ανταγωνισμού, έφερε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, πρωτοποριακά ευρυζωνικά προϊόντα, με μεγαλύτερες ταχύτητες και σε πολύ χαμηλότερες λιανικές τιμές. Ένα από θετικό παράδειγμα αποτελεί το RUO2007, του οποίου η έναρξη ισχύος τον Μάιο 2007 υπήρξε καταλύτης για την από τότε **θεαματική αύξηση των ULLs και την εμφάνιση νέων υπηρεσιών όπως double- και triple-play.**

Αλλά, κυρίες και κύριοι, για να επιταχυνθεί η πορεία της ψηφιακής σύγκλισης και να εμπεδωθεί το πλαίσιο υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, είναι απαραίτητο **να τηρούνται με ευλάβεια οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις** από όλους τους παίχτες της αγοράς και, ιδιαίτερα, από όσους έχει βρεθεί ότι κατέχουν σημαντική ισχύ. Η ΕΕΤΤ, εκτελώντας τον ρυθμιστικό της ρόλο, επιτηρεί και αξιολογεί τα αποτελέσματα της εφαρμογής των σχετικών ρυθμίσεων, και παρεμβαίνει εις βάρος όσων παρανομούν, επιβάλλοντας κατάλληλες διοικητικές κυρώσεις. Βέβαια, κατανοούμε την ανάγκη κάθε επιχειρήσης να βελτιώνει τα αποτελέσματά της για λογαριασμό των μετόχων της. Η ελληνική πολιτεία ωστόσο, έχει επιλέξει την οδό της απελευθέρωσης της αγοράς με βάση τις κοινοτικές οδηγίες, ως μέσον για την γενική οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία των πολιτών. Σε αυτό το πλαίσιο, όσες επιχειρήσεις κατέχουν σημαντική ισχύ στην αγορά έχουν ορισμένες **επιπρόσθετες** υποχρεώσεις, έτσι ώστε να αποτρέπονται εκ των προτέρων πρακτικές που χαρακτηρίζονται ως «κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης». Αντί όμως αυτές οι υποχρεώσεις να αποδίδονται σε φανταστικές «συνωμοτικές σκευωρίες», θα είναι πιο παραγωγικό οι αντίστοιχες επιχειρήσεις **να συνεργάζονται με τον Ρυθμιστή** χωρίς προκαταλήψεις, εφαρμόζοντας το πνεύμα και το γράμμα του νόμου. Η ευρωπαϊκή εμπειρία δείχνει ότι τα ωφέληματα που θα προκύψουν από μια τέτοια δημιουργική στάση θα είναι πολλαπλά, καθώς θα μειώσουν την αβεβαιότητα και θα απελευθερώσουν την γνήσια αναπτυξιακή δυναμική όλων των επιχειρήσεων. Και βέβαια, ο Ρυθμιστής θα είναι ευτυχής όταν διαπιστώσει ότι μειώνεται η ανάγκη επιβολής κυρώσεων, εξ' αιτίας της ομαλότερης λειτουργίας της αγοράς.

Σε κάθε όμως περίπτωση, διαβεβαιώνω ότι ο Ρυθμιστής δεν θα επιτρέψει οι παράγοντες της αγοράς να επανέλθουν στην εσωστρέφεια του πρόσφατου παρελθόντος, που κράτησε την Ελλάδα στη «ψηφιακώς λίθινη εποχή» για χρόνια. Από την πλευρά της, η ΕΕΤΤ, θα πράξει ό,τι είναι δυνατόν για να αποτρέψει μια τέτοια δυσμενή εξέλιξη, λαμβάνοντας όλα τα προσήκοντα μέτρα, προκειμένου η χώρα να ευθυγραμμιστεί με το σύγχρονο Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Εάν όμως διαπιστώσει ότι τα επιβληθέντα μέτρα δεν οδηγούν στην επιθυμητή διαφάνεια και δεν διασφαλίζουν όρους υγιούς ανταγωνισμού, δεν θα διστάσει να επιδιώξει την εφαρμογή πιο δραστικών μέτρων, όπως για παράδειγμα τον **«χωρισμό» των υπηρεσιών χονδρικής από αυτές της λιανικής.**

2) Σύγκλιση (τεχνολογιών/δικτύων και υπηρεσιών/εφαρμογών)

Κυρίες και κύριοι,

Η ευρυζωνικοποίηση φέρνει τη σύγκλιση διαφορετικών μέχρι τώρα κόσμων και αγορών, όπως των τεχνολογιών δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της Πληροφορικής, του Διαδικτύου, του κόσμου δημιουργίας και παροχής περιεχομένου και εφαρμογών και, τέλος των παρόχων «συναθροισμένων υπηρεσιών» (δηλαδή, των aggregation providers, τύπου Google, Yahoo και AOL). Υπάρχει η σύγκλιση τόσο των **τεχνολογιών και δικτύων** (που οδηγεί στο έξυπνο δίκτυο επόμενης γενεάς που θα επιτρέπει την ευέλικτη παροχή στον πελάτη προσωποποιημένων και διαδραστικών

υπηρεσιών), όσο και η **σύγκλιση υπηρεσιών και εφαρμογών** (που θα είναι αγνωστικές ως προς τις τεχνολογίες, τα δίκτυα και τις τερματικές συσκευές που χρησιμοποιούνται). Τέλος, η σύγκλιση οδηγεί στην μετάβαση από τις μέχρι τώρα **κάθετες αγορές**, σε νέες **οριζόντιες αγορές**, τις οποίες και θα πρέπει να εξετάσουμε στα διάφορα τους επίπεδα.

3) Ανάγκη ανάπτυξης «δικτύων πρόσβασης επόμενης γενιάς»

Για την μακροπρόθεσμη όμως και αποτελεσματική αξιοποίηση όλων των ευκαιριών που η σύγκλιση εμφανίζει, θα πρέπει να προετοιμαστεί η χώρα μας για την δημιουργία των «δικτύων πρόσβασης επόμενης γενιάς». Οι ανάγκες για εύρος ζώνης στους τελικούς χρήστες συνεχίζουν να αυξάνονται με αλματώδη ρυθμό, ενώ οι νέες διαδραστικές υπηρεσίες και εφαρμογές που φέρνει η σύγκλιση απαιτούν ταχύτητες πολλαπλάσιες από αυτές που διαθέτει η τεχνολογία του ADSL. Για αυτό το λόγο, όλες οι προηγμένες χώρες σχεδιάζουν την ανάπτυξη νέων δικτύων πρόσβασης, **φέροντας τις οπτικές ίνες πιο κοντά στους χρήστες**.

Χαιρετίζουμε την πρόσφατη δέσμευση του κ. Πρωθυπουργού, για την κατάρτιση στρατηγικού σχεδίου μετάβασης σε δίκτυα επόμενης γενιάς οπτικών ινών. Η χώρα μας, εφόσον φιλοδοξεί να μείνει σε τροχιά ψηφιακής σύγκλισης, οφείλει να καταρτίσει σύντομα ένα ρεαλιστικό και δεσμευτικό πλαίσιο για την ταχεία ανάπτυξη των νέων οπτικών δικτύων πρόσβασης, εξασφαλίζοντας τόσο την βιωσιμότητα των σχετικών επενδύσεων όσο και την μέγιστη δυνατή κάλυψη του ελληνικού πληθυσμού. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕΤΤ θα αναλάβει πρωτοβουλίες για την ταχύτερη δυνατή διευθέτηση όλων των θεμάτων που επηρεάζουν τις σχετικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, αξιοποιώντας σύγχρονα επενδυτικά εργαλεία, την τοπική αυτοδιοίκηση και τους οργανισμούς κοινής ωφελείας.

4) Σύγκλιση και ο Ρυθμιστής

Η σύγκλιση που συζητάμε εδώ, δημιουργεί όμως νέες υποχρεώσεις και νέα προβλήματα και προκλήσεις στον Ρυθμιστή, τόσο στο επίπεδο του συγκλίνοντος δικτύου όσο και στο θέμα της αδειοδότησης υπηρεσιών και του νομικού πλαισίου.

α) Ως προς το συγκλίνον δίκτυο

Κατ' αρχάς, η ρύθμιση δεν θα μπορεί να είναι πραγματικά αποτελεσματική εάν δεν αναγνωρίσει πρώτα τη σύγκλιση των υποδομών, η οποία καθιστά σχεδόν αδύνατη την σύνδεση υπηρεσίας με συγκεκριμένο τμήμα του δικτύου. Εάν συνεχίσουμε να εξετάζουμε το καθένα συστατικό του δικτύου ξεχωριστά, θα αναιρέσουμε τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η σύγκλιση των δικτύων. Συνεπώς, η ρύθμισή μας θα πρέπει να βελτιστοποιείται **επί σφαιρικής βάσεως**.

Το ίδιο ισχύει και για τις εκάστοτε **αναλύσεις κόστους** που κάνει ο Ρυθμιστής, οι οποίες δεν θα πρέπει να γίνονται κάθετα και εσωτερικά στο καθένα συστατικό της σύγκλισης αλλά οριζόντια και μεταξύ τους. Και αυτό, ενδεχομένως, να οδηγήσει και σε επανακαθορισμό των εταιρειών με καθεστώς δεσπύζουσας θέσης.

Θα πρέπει επίσης ο Ρυθμιστής να εξετάσει τι είδους δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς δημιουργούνται (P2P, PON, VDSL, κλπ), πού εμφανίζονται τα νέα **bottlenecks**, και τι είδους «τοπικός βρόχος» και υπηρεσίες bitstream δημιουργούνται. Αυτά δε τα δίκτυα πρόσβασης, επιθυμητό θα είναι να διαθέτουν μεγάλη γεωγραφική κάλυψη και σε προσιτές τιμές (κάτι που απαιτεί δραστικές αλλαγές στα δικαιώματα διέλευσης και χρέωσης).

β) Ως προς την αδειοδότηση υπηρεσιών

Τέλος, εκτός από τα δίκτυα και τις τεχνολογίες, η ρύθμισή θα πρέπει σύντομα να εξετάσει και τις **υπηρεσίες και εφαρμογές**, προς τις οποίες ο καταναλωτής θα πρέπει να έχει πρόσβαση κατά ουδέτερο τρόπο, ως προς την τεχνολογία, το δίκτυο, ή τον πάροχο.

Ο ιδιοκτήτης άδειας ή αδειών θα πρέπει να μπορεί να παρέχει διάφορες υπηρεσίες και εφαρμογές μέσω (και κάνοντας χρήση) διαφόρων τεχνολογιών. Αυτή η «**ουδετερότητα του νέου συγκλίνοντος δικτύου**» επιφέρει την «**ουδετερότητα υπηρεσιών**», η οποία στη συνέχεια απαιτεί **περισσότερη απελευθέρωση** του τρόπου αδειοδότησης, καθόσον ξεχωριστές καθετοποιημένες άδειες σε παρόχους διακριτών υπηρεσιών δεν θα έχουν πλέον νόημα. Και επειδή, τόσο η Κοινοτική όσο και η εθνική νομοθεσία είναι οργανωμένες με βάση καθετοποιημένες αγορές και πολύ λίγο με βάση τις νέες οριζόντιες αγορές υπηρεσιών και εφαρμογών, θα πρέπει και η νομοθεσία να προσαρμοστεί κατάλληλα. Οι υπεύθυνοι δε της πολιτικής, να είναι ενήμεροι τόσο των προβλημάτων και προκλήσεων που η σύγκλιση δημιουργεί, όσο επίσης και των νέων μεγάλων ευκαιριών που αυτή παρουσιάζει.

5) Συμπεράσματα

Τελειώνοντας τον χαιρετισμό μου, θεώρησα σκόπιμο να παρουσιάσω μερικά συμπεράσματα.

α) Παρά την εντυπωσιακή πρόοδο που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, η χώρα μας εξακολουθεί να ανήκει στους **ουραγούς της ΕΕ** στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, καθόσον οι άλλες χώρες έβαλαν σε υψηλή προτεραιότητα την διάδοση των νέων τεχνολογιών. Συνεπώς απαιτείται από όλους μας να εντατικοποιήσουμε περισσότερο τις προσπάθειές μας και να προχωρήσουμε με τολμηρότερα βήματα.

β) Οι επιχειρήσεις του κλάδου πρέπει να εστιάσουν τις προσπάθειές τους στην αποτελεσματικότερη οργάνωση τους, στην παροχή βελτιωμένων προϊόντων, και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των καταναλωτών. Η σύγκλιση

των τηλεπικοινωνιών με τα media, θα τους αναγκάσει σύντομα να ξεφύγουν από το «μοντέλο πρόσβασης στο δίκτυο» και να μετακινηθούν προς «μοντέλα πρόσβασης σε υπηρεσίες». Η απελευθέρωση της αγοράς βρίσκεται ακόμη στη αρχή και αναμένονται ακόμα ισχυρότερες ανταγωνιστικές πιέσεις για όλους.

γ) Η **ευρυζωνικοποίηση θα πρέπει να είναι εθνικής προτεραιότητας** και πραγματική ευρυζωνικοποίηση σημαίνει κυρίως οπτικές ίνες μέχρι το σπίτι, διότι αυτή η τεχνολογία είναι η περισσότερο ανθεκτική στο μέλλον και που θα επιτρέψει την πραγματοποίηση της σύγκλισης που συζητάμε σήμερα εδώ. Η Πολιτεία θα πρέπει να στείλει τα κατάλληλα σήματα, και οι έξυπνες επιχειρήσεις θα πρέπει να αντιδράσουν σύντομα και σωστά.

δ) **Κάντε το όμως γρήγορα**, γιατί οι Google, Microsoft και Sony θα προσφέρουν all-play και εξαιρετικές, καινοτόμες, υπηρεσίες και, σαν μεγάλοι διεθνείς «πάροχοι υπηρεσιών», μπορεί να περιορίσουν το ρόλο των τοπικών μας παρόχων στη παροχή μόνο πρόσβασης στο δίκτυο.

ε) Τέλος, υποστηρίξτε τον τοπικό σας Ρυθμιστή. **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απαιτεί έναν ανεξάρτητο και ισχυρό Εθνικό Ρυθμιστή, η χώρα μας τον χρειάζεται, η αγορά και ο κλάδος το απαιτούν, και ο καταναλωτής τον έχει ανάγκη.**

Κυρίες και κύριοι,

Ο τίτλος του σημερινού συνεδρίου είναι «Σύγκλιση: από το όραμα στην πράξη». **Πιστέψτε λοιπόν στο όραμα και κάντε το πράξη!**

Σας ευχαριστώ.